

IAN MCEWAN'DAN 'KAYIP'

Zamanın akışında çocukluk ve 'kayıp'...

Ian McEwan, *Kayıp*'ta; ülkesinin bunaltıcı politik havasını da temel alarak bir ailenin, bir bireyin yaşayabileceği en büyük acıları gün yüzüne çıkarıyor.

SEVDA FIDAN

Romanın ana karakteri, çocuk edebiyatı yazarı Stephan Lewis, kızları Kate'i süpermarkette kaybeder. Evlilikleri bu kayıpla birlikte sarsılır. Stephan ve eşi Julie'nin kendi kayıplarına gömüldükçe, dile getirilemeyen küskünlüklerinin her geçen gün daha da arttığına tanık oluruz. Bu kayıp; bencil, tahammülsüz, sevgisiz bir çift yaratmakla kalmayıp onları ayrı yollara savurur.

Stephan'ın yaşamında ciddi değişimler ve farkındalık süreçleri başlar. Ciddi bir alkol bağımlılığının eşliğinden geçer, dünyanın

derdini dert edinen yazarları okur. Bebeklere ve çocuklara dair bildikleri artar. Bu, onu kendi yaşantısını ve çocukluğunu irdelemeye götürecektir.

Babası asker olan Stephan çocukluğunda Kuzey Afrika'yı, Süveys'i görür. Yatılı bir okulda okur. Sessiz ve dikkatli bir çocuktur. Mesleki kimliğine bakıldığında da yazdığı çocuk kitaplarını tüm gücüyle savunduğu görülür. Acaba hayatta emin olduğu, tutunabildiği ve savunabildiği tek şey o mudur?

Stephan'ın çocukluğuna dair anımsamaları göz önünde bulundurulduğunda karşıtlıklar da belirgin bir biçimde göze çarpmaya başlar. Romanda bu zıtlık, Stephan ve Charles üzerinden verilir. Çocukluğun sağladığı emniyeti, güçsüzlüğü,

itaatkârlığı, aynı zamanda da getirdiği özgürlüğü yani paradan, kararlardan, plânlardan ve taleplerden uzak olmayı isteyen bir karakterdir Charles.

Charles'in eşi Thelma ile birlikte şehir dışında doğayla iç içe bir yaşama adım atması, Stephan'ın böyle bir hayatın içinde ne kadar bocaladığını, kontrolcü olduğunu görmemizi sağlar. Öte yandan Charles'in bu yapay çocukluğun getirdiği özgürlüğü yaşama arzusu ise hayatına mal olacaktır.

İKİ CİNSİN YAŞAYIŞ BİÇİMLERİ

Roman, kadın erkek ilişkilerine ve iki cinsin yaşayış biçimlerine dair düşünceler de sunuyor.

Zamanın değişkenliği, art arda yaşanan olayların gerçek anlamda nasıl hissettirdi-

gi ve nasıl meydana geldiğine dair anlamlı parçalar bulabilmek, gerçeğin peşinde koşarken arayışın aslında bir işkenceden ibaret olduğunu fark ettirebilir miydi?

Sıkışmış bir ruhun verdiği ezici bir ağırlıktan kurtulmak adına batıl inançlara, sihirli düşüncelere kapılmak gerekliydi belki de. Sevgi diye bir olgu varsa eğer kayıpla beraber yok olanların yankısını daha derinden hissetmeye neden olabileceği ne kadar yüksek bir olasılıktır, yükseklikten korkusu olanlar için?

Yanılsamalara kapılmadan, kendisini deliliğe vurmadan sadece kendisi için neler yapabiliirdi insan? Geçen zamana rağmen karanlık ve şekillenen yalnızlık ne kadar kaybolabilirdi? İyimserliğini kaybeden insan dayanacak gücü de kaybediyordu.

Stephan'ın seyir halindeyken tanık olduğu kaza, Thelma ve Charles ile geçirdiği bir gün, anne babasına dair izlenimleri ve hatırladıkları, okulda gördüğü küçük bir kız Kate'e benzetip onu sahiplenmek isteği ve hayatının dönüm noktasını yeniden yaratan, Julie'den gelen o telefon...

Zamanın geçiremeyeceği bir acı var mıdır yoksa her şey akışında tamir olacak mıdır? ■

Kayıp / Ian McEwan / Çeviren: Murat Karlıdağ / Yapı Kredi Yayınları / 220 s. / 2019.